

افزایش ۸ هزار و ۹۹۱ واحدی شاخص بورس

بورس اوراق بهادار تهران دیروز روند مثبتی داشت، به‌گونه‌ای که شاخص کل در پایان معاملات با رشد ۸۹۹۱ واحد به رقم یک میلیون و ۲۱۷ هزار و ۲۱۷ واحد رسید اما شاخص کل با معیار هموزن ۹۰۰ واحد کاهش یافت و به رقم ۳۷۶ هزار و ۳۲۸ واحد رسید. ارزش بازار در بورس اوراق بهادار تهران دیروز به بیش از ۴ میلیون و ۵۹۱ هزار میلیارد تومان رسید.

اظهارات وزیر امور اقتصادی و دارایی درباره نقش بانک مرکزی در سقوط تاریخی شاخص بازار سرمایه در یک سال گذشته

سقوط به سبک همتی

وی افزود: سال ۹۹ تنها نرخ سود بین‌بانکی تغییر کرد بلکه نرخ سود سپرده‌های یک‌ساله از ۱۵ درصد به ۱۶ درصد افزایش یافت، از سوی دیگر با وجود آنکه تاکنون نرخ سود سپرده‌های ۲ ساله برای بانک‌ها تعیین نشده بود، بانک مرکزی مجوز ایجاد سپرده‌های ۲ ساله با نرخ ۱۸ درصد را صادر کرد.

دژیسند با بیان اینکه افزایش نرخ بین‌بانکی در فروش اوراق دولتی نیز تأثیر منفی شدیدی داشت، گفت: وقتی در بازار بین‌بانکی نرخ بهره ۲۲ درصد باشد، هیچ بانکی حاضر نیست اوراق دولتی با نرخ حداکثر ۲۰ درصد را خریداری کند، یعنی بانک‌ها ترجیح می‌دهند با نرخ‌های بالاتر از نرخ اوراق به سایر بانک‌ها پول قرض دهند اما اوراق دولتی را خریداری نکنند. به هر حال آنچه واضح است اینکه بازارهای مالی از جمله بورس بشدت نسبت به نرخ بهره حساس هستند و با کوچک‌ترین تغییری سیگنال منفی یا مثبت دریافت می‌کنند.

این موارد بارها توسط کارشناسان اقتصادی و فعالان بازار سرمایه مطرح شده بود، حتی اصلی‌ترین منتقد کاندیداتوری همتی برای ریاست‌جمهوری همین سهامداران بازار سرمایه بودند اما تاکنون به چنین صراحتی یک مسؤول دولتی پرده از این اتفاقات برنداشته بود.

البته این اظهارات دژیسند نافی نقش دیگر ارکان دولت دوازدهم در ریزش تاریخی بازار سرمایه به نابودی سرمایه‌های مردم نیست. اختلاف‌نظر شدید بین وزارت اقتصاد و وزیر نفت در ارائه سهام پالایشی‌ها و ایضا نوسانات قیمت ارز هم در این اتفاق تأثیرگذار بوده است.

■ **فقط بانک مرکزی مقصر نبود**

نحوه مواجهه دولتمردان با تحولات بازار سرمایه عامل

گروه اقتصادی: فرهاد دژیسند برای نخستین‌بار نقش بانک مرکزی را در سقوط تاریخی شاخص بازار سرمایه شفاف کرد. پیش‌تر این موضوع توسط کارشناسان مطرح و به انحای مختلف توسط مسؤولان بانک مرکزی توجیه شده بود. وزیر امور اقتصادی و دارایی ۲ اقدام بانک مرکزی در دوره عبدالناصر همتی مبنی بر افزایش بهره بانکی و افزایش سود بین‌بانکی را از اصلی‌ترین عوامل ریزش تاریخی شاخص کل بازار سرمایه دانست.

به گزارش «وطن‌امروز»، بازار سرمایه روزهای شیرینی را در سال ۹۸ و تا مردادماه سال ۹۹ سپری می‌کرد به طوری که شاخص کل بازار سرمایه ۲ میلیون واحد را پشت سر گذاشت، مردم برای دریافت کد بورسی در مقابل کارگزاری‌ها صف بستند و همه جا صحبت از بازار سرمایه بود اما ناگهان این روند متوقف شد و دیگر از روزهای پایانی مرداد می‌توان گفت شاهد ریزش شاخص کل بازار سرمایه هستیم؛ ریزشی که تا هم‌اکنون نیز ادامه دارد. حالا دیگر شاخص کل به حدود یک میلیون واحد رسیده و هر روز هم شرایط بدتری پیدا می‌کند.

کارشناسان مسائل مختلفی را در ریزش شاخص کل بازار سرمایه مطرح می‌کنند اما اخیراً وزیر امور اقتصادی و دارایی پرده از نقش بانک مرکزی در این ریزش‌ها برداشته است. فرهاد دژیسند با اشاره به ۳ دلیل اقتصادی درباره ریزش بازار سهام گفت: در ابتدای سال ۹۹ نرخ سود بین‌بانکی حدود ۹ درصد بود که در همان مقطع رشد بازار سهام آغاز شده است اما در اواخر خرداد به صورت ناگهانی نرخ سود بین‌بانکی تقریباً ۲ برابر شد و به حدود ۱۸ تا ۱۹ درصد رسید، این موضوع یک سیگنال منفی برای بازارهای مالی محسوب می‌شود و تنها محدود به اقتصاد ایران نیست.

مهم دیگری در شدت گرفتن رشد بورس و حبابی شدن بازار بود. بسیاری از دولتمردان با اقدامات و اظهارات مختلف، زمینه را برای حضور هر چه بیشتر مردم در بازار سرمایه و تشدید تبعات مخرب حبابی شدن بازار سرمایه فراهم کردند.

در رأس دولتمردانی که سیگنال‌های رشد تضمینی شاخص کل به جامعه ارسال می‌کردند، حسن روحانی بود. رئیس دولت بارها با اظهارات خود، تلویحا پیام رشد شاخص و سودآوری بازار سرمایه را به جامعه ارسال و از این طریق، بسیاری از مردم را نسبت به کسب سود در بورس مطمئن کرد.

به عنوان مثال حسن روحانی اردیبهشت سال گذشته با اشاره به وضعیت بازار سرمایه گفت: شما اگر ناراحت هستید راه‌حلش این است در گوش‌تان پنبه بگذارید و این حرف‌های خوب را نشنوید.

وی ادامه داد: بورس ما خوب شده، عصبانی می‌شوند و می‌گویند در همه دنیا بورس به هم ریخته، چرا بورس ایران خوب است؟ این به خاطر تلاش همه شرکت‌ها و فعالان اقتصادی و خوشبینخانه عرضه کردن سهام شرکت‌هایی است که شرکت‌های بزرگ هستند.

روحانی در اظهار نظر دیگری که بسیار جنجال‌برانگیز شد، از مردم خواست همه چیز را به بورس بسپارند. وی پنجشنبه ۱۶ مرداد ۹۹ درست یک هفته پیش از آغاز سقوط تاریخی بازار سرمایه گفت: با شرایطی که بورس دارد، صندوق‌های ما می‌تواند فعال تر شود. بخش دولتی بتدریج بعد از سرمایه‌گذاری و به ثمر رساندن باید کم‌کم کنار برود و صاحب سهام باشد و این برای آینده فعالیت آنها نمربخش‌تر است. روحانی گفت: با شرایطی که بورس نشان می‌دهد اوضاع

مردم باید همه چیز را به بورس بسپارند. ■ **ترکیدن حساب بورس و متضرر شدن سهامداران حقیقی**
رشد شاخص بورس در پی تجدید ارزیابی‌ها از یک سو و تشویق دولتمردان به حضور مردم در بازار سرمایه از سوی دیگر، بخش قابل توجهی از مردم را مجاب به سرمایه‌گذاری در بورس کرد. در چنین شرایطی ورود حجم عظیمی از نقدینگی مردم به بازار سرمایه، عامل دیگری برای رشد شدید قیمت نمادهای بورسی شد. در نهایت رشد شاخص کل تا اواخر مردادماه سال ۹۹ ادامه یافت و پیش از آنکه شاخص کل به ارتفاع ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار واحد برسد، سقوط سهمگین خود را آغاز کرد تا جایی که در ماه‌های پایانی سال گذشته رقم شاخص کل به کانال یک میلیون و ۱۰۰ هزار واحد هم سقوط کرد. افت شدید شاخص کل بازار سرمایه اما موجی از اعتراضات سهامداران حقیقی را در پی داشت که با اعتماد به اظهارات دولتمردان، سرمایه خود را به بورس آورده بودند.

■ **سود دولت و زیان مردم**

در حالی که بسیاری از سهامداران حقیقی شاهد نابودی سرمایه خود در بازار سرمایه بودند، دولت از ورود مردم به این بازار سود بسیار خوبی کسب کرد. صندوق پالایشی یکم که دولت در تابستان به سهامداران فروخت به زیان‌دهی رسید اما دولت نقدینگی عظیمی نصیب خود کرد. طبق آمارهای رسمی، درآمد دولت از محل فروش صندوق‌های سرمایه‌گذاری موسوم به ETF حدود ۳۵ هزار میلیارد تومان و مالیات حاصل از نقل و انتقال سهام حدود ۱۷ هزار میلیارد تومان اعلام شده است. در واقع دولت با دعوت مردم به بورس و تحمیل زیان به آنها، بخش قابل توجهی از کسری بودجه خود را جبران کرد.

است بر اساس نظر وزارت جهاد کشاورزی، سهمیه‌های تعیین شده را بدون تغییر در اختیار بهره‌برداران قرار دهد. علاوه بر آن، سازمان تعاون روستایی کشور از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به عنوان تنها مرجع صادرکننده مجوز تشکیل‌های حوزه کشاورزی و منابع طبیعی تعیین می‌شود و این سازمان مکلف است در حوزه‌های تولید، تامین، خدمات، توزیع، صادرات و واردات کالاهای کشاورزی به ازای هر موضوع فقط یک تشکل فراگیر در سطح ملی با شعبات استانی و شهرستانی ایجاد کند. از سویی، با توجه به اهمیت ساله «کشاورزی قراردادی» در جهش تولید کشاورزی و با هدف بهره‌گیری از ظرفیت‌های کشاورزان خرده مالک، دولت مکلف است از سال ۱۴۰۱ با لحاظ اعتبارات لازم در بودجه سننواتی نسبت به حمایت از کشاورزان و شرکت‌های مجری طرح‌های کشاورزی قراردادی اقدام کند.

مسلمًا «طرح تقویت امنیت غذایی کشور و رفع موانع تولیدات کشاورزی» بروکراسی موجود در این بخش را از بین می‌برد و اجرای آن منجر به افزایش میزان سرمایه‌گذاری در حوزه کشاورزی نیز می‌شود و به همین جهت، یکی از اهداف این طرح فعال‌سازی مجموعه‌ها برای تسهیل در فرآیندهای کشاورزی است. اجرای طرح مذکور، تا حدی در تحقق شعار سال (تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها) موثر واقع خواهد شد، چرا که این طرح علاوه بر تقویت امنیت غذایی به رفع موانع تولیدات کشاورزی می‌پردازد و مانع از بین رفتن محصولات مازاد کشاورزی خواهد شد.

اخبار

حذف دلار آمریکا از ۶میلیارد دلار

تجارت دوجانبه ترکیه و چین

رئیس‌جمهور ترکیه اعلام کرد یک قرارداد سوآپ ارزی دیگر به ارزش ۳/۶ میلیارد دلار با چین امضا کرده است که به این ترتیب مجموع رقم حذف دلار از مبادلات ۲ کشور به ۶ میلیارد دلار می‌رسد. به نقل از بلومبرگ، رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه روز دوشنبه اعلام کرد کشورش یک قرارداد سوآپ با معاوضهای به ارزش ۳/۶ میلیارد دلار با چین امضا کرده است. به این ترتیب ارزش معاملات بالزرهای ۲ کشور بین چین و ترکیه به ۶ میلیارد دلار می‌رسد. این قرارداد با یکی از بزرگ‌ترین شرکای تجاری ترکیه باعث تقویت تجارت بازر داخلی و دوری از دلار می‌شود، بنابراین از ذخایر بانک مرکزی این کشور هم پشتیبانی خواهد شد. اردوغان این خبر را قبل از سفر به بروکسل برای اجلاس ناتو اعلام کرد ولی زمان امضای آن را ذکر نکرد. ترکیه نخستین‌بار در ۲۰۱۲ یک قرارداد سوآپ ارزی با چین امضا کرد و قراردادهای بعدی این امکان را به شرکت‌های ترکیه داد تا واردات خودرو از چین را با یوان پرداخت کنند.

بانک‌ها سال ۹۹ چقدر وام دادند؟

تسهیلات پرداختی بانک‌ها طی ۱۲ ماهه سال ۱۳۹۹ به بخش‌های اقتصادی، ۱۸۹۸ هزار میلیارد تومان بود که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل (۹۲۳ هزار میلیارد تومان) معادل ۹۴/۸ درصد افزایش داشته است.

سهم تسهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش در همه بخش‌های اقتصادی طی ۱۲ ماهه سال جاری مبلغ ۱۱۶۳ هزار میلیارد تومان معادل ۶۱/۳درصد کل تسهیلات پرداختی است که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل (۶۳۷ هزار میلیارد تومان) معادل ۱۲/۱ درصد افزایش داشته است. سهم تسهیلات پرداختی بابت تأمین سرمایه در گردش بهتر صنعت و معدن طی ۱۲ ماهه سال جاری نیز ۴۳۵ هزار میلیارد تومان بوده است که حاکی از تخصیص ۳۷/۴درصد از منابع تخصیص یافته به سرمایه در گردش تمام بخش‌های اقتصادی به مبلغ ۱۶۳ هزار میلیارد تومان است. ملاحظه می‌شود از ۵۷۹ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداختی در بخش صنعت و معدن معادل ۷۵/۱ درصد آن (۴۳۵ هزار میلیارد تومان) در تأمین سرمایه در گردش پرداخت شده است که باینگر توجه اولویت‌دهی به تأمین منابع برای این بخش توسط بانک‌ها در سال جاری است. شایان ذکر است همچنان باید در تداوم مسیر جاری، ملاحظات مربوط به کنترل تورم را نیز در نظر گرفت و همواره مراقب قدرت گرفتن پتانسیل تورمی ناشی از فشار تقاضای کل در اقتصاد نیز بود. بر این اساس ضروری است به افزایش توان مالی بانک‌ها از طریق افزایش سرمایه و بهبود کفایت سرمایه‌بانک‌ها کاهش تسهیلات غیرجاری و بازگرداندن آنها به مسیر صحیح اعتباردهی بانک‌ها،افزایش بهره‌وری بانک‌ها در تأمین سرمایه در گردش تولیدی، برهیز از فشارهای مضاعف بر دارایی بانک‌ها و ترغیب بانک‌های تولیدی به سمت بازار سرمایه به عنوان یک ابزار مهم در تأمین مالی طرح‌های اقتصادی (ایجاد)ی توجه ویژه کرد.

انتقاد تأخیر در اجرای قانون مالیات

بر خانه‌های خالی

نایب‌رئیس کمیسیون عمران مجلس با بیان اینکه تأخیر در اجرای قانون مالیات بر خانه‌های خالی پذیرفتنی نیست، گفت: در بحث در یافت مالیات از این خانه‌ها ناهماهنگی وجود دارد. صدیف بدری با بیان اینکه «تأخیر در اجرای قانون مالیات بر خانه‌های خالی به هیچ عنوان پذیرفته نیست»، گفت: دولت فعلی متأسفانه آن طور که باید پیگیری اجرای قانون مالیات بر خانه‌های خالی نبوده، لذا دولت آینده باید این موضوع را در اولویت قرار داده و برای اجرای دقیق آن تمام تلاش خود را به کار بگیرد. وی با یادآوری اینکه طبق گفته وزیر راه‌وشهرسازی تاکنون ۱/۳ میلیون واحد مسکونی خالی شناسایی و به سازمان امور مالیاتی معرفی شده است، افزود: متأسفانه گویا در این رابطه ناهماهنگی وجود دارد. طبق گفته معاون سازمان امور مالیاتی هنوز هیچ خانه‌ای برای صدور برگ مالیاتی به سازمان امور مالیاتی معرفی نشده که این ناهماهنگی‌ها نیازمند پیگیری و بررسی است. وی گفت: با توجه به اهمیت اجرای قانون مالیات بر خانه‌های خالی در کمیسیون عمران، جلسه مشترکی باحضور مسؤولان سازمان امور مالیاتی و وزیر راه‌وشهرسازی به صورت هم‌زمان برای بررسی آخرین عملکرد دستگاه‌های مربوطه درباره اجرای قانون مالیات بر خانه‌های خالی بر گزار خواهد شد.

دلالتان پشت پرده سیستم قرعه‌کشی

خودرو

عضو هیات‌رئسه صنایع و معادن مجلس با بیان اینکه در طرح‌های پیش‌فروش خودرو بحث از شانس نیز گذشته دست دلالتان در کار است، گفت: اگر سازوکار کنونی پیش‌فروش خودرو علمی و مناسب بود، مردم راضی بودند، در حالی که نه مصرف‌کننده و نه تولیدکننده رضایتی از این مکانیزم ندارند. بهزاد رحیمی با اشاره به ضرورت اصلاح سازوکار پیش‌فروش خودرو، گفت: در مکانیزم کنونی هر فردی که بتواند در طرح‌های پیش‌فروش برنده شود، می‌تواند یک‌شبه چند میلیون تومان سودبه دست آورد این فروش به نوعی بخت‌آزمایی است. نماینده مردم سقر و باه در مجلس شورای اسلامی افزود:هرچند محدودیت‌هایی ماننداستفاده از کارت ملی، دارا بودن گواهینامه و... از شروط الزامی ثبت‌نام در طرح‌های پیش‌فروش و فروش فوری خودروسازان است اما شنسیده می‌شود برخی با پرداخت پول بیشتر می‌توانند در این طرح‌ها برنده شوند، بنابراین باید شفاف‌سازی شود. وی با بیان اینکه در این طرح‌ها بحث از شانس نیز گذشته دست دلالتان در کار است، اضافه کرد: اگر سازوکار کنونی پیش‌فروش خودرو علمی و مناسب بود، مردم راضی بودند، در حالی که نه مصرف‌کننده و نه تولیدکننده رضایتی از این مکانیزم ندارند. این نماینده مردم در مجلس یازدهم با بیان اینکه سازوکار کنونی پیش‌فروش خودرو قابل دفاع نیست، ادامه داد: وزارت صنعت، معدن و تجارت و خودروسازان باید در سیاست‌های کنونی پیش‌فروش تجدیدنظر کنند. عضو هیات‌رئسه صنایع و معادن مجلس با بیان اینکه سود ناشی از مکانیزم‌های کنونی نصیب سوداگران می‌شود، تصریح کرد: در صورتی که عرضه خودرو افزایش یابد، بیشتر مشکلات موجود در بازار برطرف شده و عطش بازار رفع خواهد شد.